

ควบคุมมอเตอร์ไฟฟ้าด้วยแรงดันต่ำ

| | | | |
|---------------|--------|-------------|-------------|
| นาย สุนทร | ทาพิลา | เลขประจำตัว | 443040246-4 |
| นาย ปิยะวัตติ | กอนคอน | เลขประจำตัว | 443040177-7 |

รายงานนี้เป็นรายงาน งานโครงการของนักศึกษาชั้นปีที่4 ซึ่งเสนอเป็นส่วนหนึ่งใน
หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต

ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2546

Low – Voltage Motor Drive

Mr. SOONTHORN TAPILA ID 443040246-4
Mr. PIYAWAT KONCON ID 443040177-7

This is report of fourth year project assignment submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of Bachelor of Engineering.

Department of Electrical Engineering
Faculty of Engineering, Khon Kaen University

2003

ใบประเมินผลงานโครงการ

ชื่อเรื่องภาษาไทย

มอเตอร์ไฟฟ้าเหนี่ยวนำสามเฟสด้วยแรงดันต่ำ

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

Low – Voltage Induction Motor

ชื่อผู้เสนอโครงการ

นาย สุนทร ทาพิลา เลขประจำตัว 443040246-4

นาย ปิยะวัตี กอนคอน เลขประจำตัว 443040177-7

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. กฤษ เฉยไสย)

อาจารย์ผู้ร่วมประเมินผลโครงการ

(อาจารย์ สติพร พรนิมิตร)

(อาจารย์ วิชัย เปรมชัยสวัสดิ์)

ประเมินผล ณ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2547

กิตติกรรมประกาศ

โครงการนี้ เป็นโครงการที่เกี่ยวกับการนำความรู้ทางด้านวิศวกรรมไฟฟ้าในแขนงมอเตอร์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์กำลัง และไมโครคอนโทรลเลอร์ ในการออกแบบและสร้างมอเตอร์ไฟฟ้าเหนี่ยวนำสามเฟสที่สามารถใช้ได้กับแรงดันต่ำ ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ที่จะพัฒนาต่อไป ซึ่งโครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดีทั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ ดร. กฤษ เฉยไสย อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการที่คอยให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำมาโดยตลอด รวมทั้งอาจารย์ สติรพร พรนิมิตร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พร้อมกันนี้ใคร่ขอขอบคุณต่อเจ้าหน้าที่ควบคุมการเบิกจ่ายอุปกรณ์และเครื่องมือของภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าทุกท่าน

นาย สุนทร ทาพิลา

นาย ปิยะวัตติ กอนคอน

บทคัดย่อ

โครงการนี้มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาและออกแบบมอเตอร์ไฟฟ้ากระแสสลับสามเฟสที่มีอยู่ให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่น อีกทั้งยังใช้งานได้กับไฟฟ้ากระแสตรงที่ไฟฟ้ากระแสสลับไม่สามารถเข้าถึงได้

จากการทดลองปรากฏว่า ใช้ไฟฟ้ากระแสตรงแรงดัน 48 v ให้กับวงจรและทำวงจรให้เหมาะสมกับการใช้งานโดยการควบคุมผ่านไมโครคอนโทรลเลอร์ ATmega 32 และจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้งานหรือพัฒนาต่อไปได้ด้วย

ABSTRACT

The aim of this project is to be development and designed Three Phase AC Induction Motor can be other used and can be Used Direct Current (DC) at Alternating Current (AC) not attended. Results from an experiment show use Direct Current 48 Voltage Give for Circuit Complete and Circuiting for using Control pass Microcontroller's ATmega32 and will be using for development.

สารบัญ

| | หน้า |
|--|------|
| กิตติกรรมประกาศ | ก |
| บทคัดย่อ | ข |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ | ค |
| สารบัญ | ง |
| สารบัญรูป | จ |
| สารบัญตาราง | ฉ |
| บทที่ 1 บทนำ | |
| 1.1 หลักการและเหตุ | 1 |
| 1.2 วัตถุประสงค์ | 3 |
| 1.3 ขอบข่ายของการทำงาน | 3 |
| 1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ | 3 |
| บทที่ 2 ทฤษฎีพื้นฐาน | |
| 2.1 คุณสมบัติของไมโครคอนโทรลเลอร์ | 4 |
| 2.2 โครงสร้างภายนอกและตำแหน่งของขา | 5 |
| 2.3 รายละเอียดของขาสัญญาณและการใช้งาน | 6 |
| 2.4 ฟังก์ชัน ADC | 6 |
| 2.5 ฟังก์ชัน PWM | 8 |
| บทที่ 3 การออกแบบและสร้างอุปกรณ์ | |
| 3.1 ไมโครคอนโทรลเลอร์ (AT mega32) | 12 |
| 3.2 Dead Time Circuit | 14 |
| 3.3 Driver Circuit | 14 |
| 3.4 Main Circuit | 16 |
| 3.5 มอเตอร์ไฟฟ้าสามเฟสแรงต่ำ | 16 |
| บทที่ 4 การทดลองและผลการทดลอง | |
| 4.1 ผลการทดลองจากไมโครคอนโทรลเลอร์ | 19 |
| 4.2 ผลการทดลองของวงจร Dead Time | 22 |
| 4.3 ผลผลการทดลองของวงจร Driver Circuit | 22 |
| 4.4 ผลการทดลองจากวงจร Main Circuit | 23 |
| 4.5 การทดลองขับมอเตอร์แรงดันต่ำ | 24 |
| บทที่ 5 บทสรุปและปัญหาที่พบ | |
| 5.1 สรุปผลการทำงาน | 25 |
| 5.2 ปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ปัญหา | 25 |
| เอกสารอ้างอิง | 26 |

สารบัญ (ต่อ)

| | หน้า |
|--|------|
| ภาคผนวก ก. โปรแกรมการควบคุมมอเตอร์ | ก-1 |
| ภาคผนวก ข. วิธีการใช้งานโปรแกรม AVRstudio4 เวอร์ชัน 4.05 อย่างง่าย | ข-1 |
| ภาคผนวก ค. รายละเอียดอุปกรณ์ IC | ค-1 |

สารบัญรูป

| | หน้า |
|--|------|
| รูปที่ 1.1 การควบคุมการทำงานของ Low – voltage Induction Motor | 2 |
| รูปที่ 2.1 ขาใช้งานของ ATmega32 | 5 |
| รูปที่ 3.1 การต่อใช้งานจริงของไมโครคอนโทรลเลอร์ | 12 |
| รูปที่ 3.2 Flow Chart แสดงการทำงานของโปรแกรม | 13 |
| รูปที่ 3.3 แสดงวงจร Dead Time Circuit | 14 |
| รูปที่ 3.4 แสดงวงจร Driver Circuit เพียงเฟสเดียว | 14 |
| รูปที่ 3.5 แสดงวงจร Driver Circuit | 15 |
| รูปที่ 3.6 แสดงการต่อใช้งาน Main Circuit | 16 |
| รูปที่ 3.7 แสดงมอเตอร์หลังการพันใหม่ | 17 |
| รูปที่ 4.1 แสดงสัญญาณ Output ที่ได้จาก ไมโครคอนโทรลเลอร์ขณะไม่ได้ปรับ Scope | 19 |
| รูปที่ 4.2 แสดงสัญญาณ Output ที่ได้จาก ไมโครคอนโทรลเลอร์เพื่อให้ดูง่ายต่อผ่าน Filter | 19 |
| รูปที่ 4.3 แสดงการปรับค่าความถี่ของสัญญาณ Output ที่ความถี่ 3.759 Hz | 20 |
| รูปที่ 4.4 แสดงการปรับค่าความถี่ของสัญญาณ Output ที่ความถี่ 60.24 Hz | 20 |
| รูปที่ 4.5 แสดงสัญญาณที่ความถี่ต่ำสุดและสูงสุดพร้อมด้วยการเปลี่ยนแปลงการทำงาน | 21 |
| รูปที่ 4.6 การเปลี่ยนแปลงโดยให้ค่า V/f คงที่ ที่ความถี่ต่ำสุด | 21 |
| รูปที่ 4.7 แสดงสัญญาณ Output ที่ได้ออกจากวงจร Dead Time | 22 |
| รูปที่ 4.8 แสดงสัญญาณ Output จาก Driver Circuit | 22 |
| รูปที่ 4.9 เปรียบเทียบสัญญาณระหว่าง Phase A กับ Phase B | 23 |
| รูปที่ 4.10 เปรียบเทียบสัญญาณระหว่าง Phase A กับ Phase B | 23 |
| รูปที่ 4.11 แสดงสัญญาณ sine wave ขณะต่อมอเตอร์หมุน | 24 |

สารบัญตาราง

| | หน้า | |
|--------------|---|----|
| ตารางที่ 3.1 | ค่า Inductance ก่อนตัดแปลงพันขดลวดใหม่ | 23 |
| ตารางที่ 3.2 | เป็นการวัดค่า Inductance หลังจากตัดแปลงมอเตอร์เสร็จแล้ว | 23 |

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันนี้การใช้เทคโนโลยีต่างๆ ได้มีการพัฒนาไปเรื่อยๆ ฉะนั้นแล้วการที่เราจะดัดแปลงเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีอยู่ ให้สามารถใช้ได้กับอุปกรณ์ที่มีการพัฒนาความสามารถมากกว่าเดิมและมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยนั้น จะเป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์มากขึ้นรวมทั้งจะสามารถนำไปใช้ในงานที่เป็นเฉพาะด้านมากขึ้น เช่น

1. แหล่งจ่ายไฟตรงหาได้ง่ายกว่าแหล่งจ่ายไฟสลับ ซึ่งสามารถขนไปไหนมาไหนได้ เช่น แบตเตอรี่ ซึ่งง่ายสำหรับการใช้ควบคุมสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ อาทิเช่น รถไฟฟ้า
2. ใช้ควบคุมความเร็วของมอเตอร์กระแสสลับโดยการเปลี่ยนความถี่ เมื่อความถี่ของกระแสสลับเปลี่ยนแปลง ความเร็วของมอเตอร์จะเปลี่ยนแปลงตามสูตร

$$N = (120f)/P \quad ; N = \text{ความเร็วรอบหน่วยเป็นรอบหน่วยเป็นรอบต่อวินาที}$$

$$; f = \text{ความถี่ของแหล่งจ่ายไฟเป็นไซเคิลต่อวินาที}$$

$$; P = \text{จำนวน pole ของมอเตอร์}$$

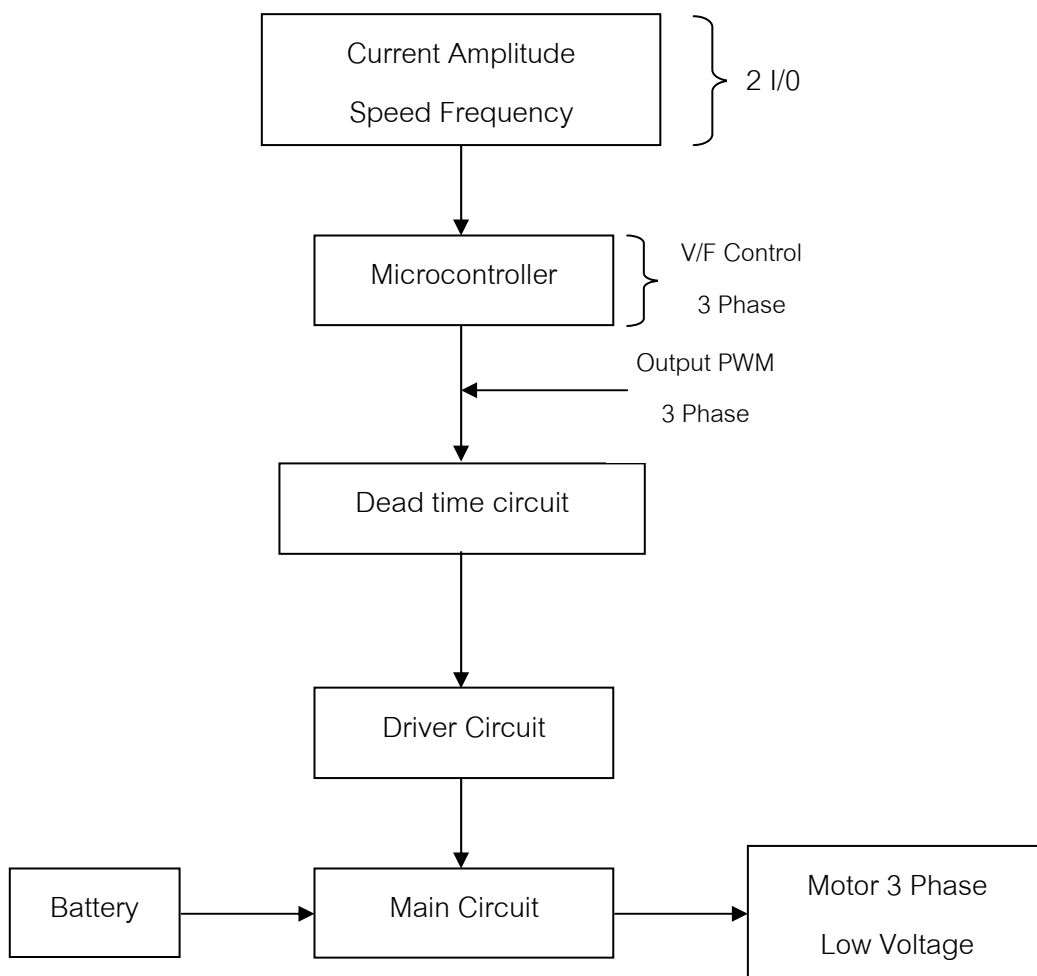
3. ในการควบคุมเราควบคุมผ่าน Microcontroller ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่เล็กและมี function การใช้งานมากมาย สามารถปรับอัตราส่วนของแรงดันต่อความถี่ ที่จ่ายให้กับมอเตอร์ได้ที่ Program ที่เขียนให้กับ Microcontroller เลย

ดังนั้น โครงการนี้ได้สังเกตเห็นประโยชน์ดังกล่าวไว้แล้ว จึงคิดที่พัฒนาอุปกรณ์ไฟฟ้าคือมอเตอร์ไฟฟ้าสามเฟสที่มีใช้ทั่วไปให้สามารถใช้ได้กับแบตเตอรี่ที่มีขายตามท้องตลาด เพื่อที่จะสามารถอุปกรณ์ชุดนี้ไปใช้ในที่ที่ระบบไฟฟ้าไม่สามารถเข้าถึงได้หรือจะพัฒนาใช้เป็นตัวขับเคลื่อน

ในรถยนต์ต่อไป

การทำงานของโครงการนี้จะเริ่มจากการใช้แบตเตอรี่ขนาดของแรงดัน 48 โวลต์เป็นแหล่งจ่ายพลังงาน โดยมีชุดขับที่จะเป็นตัวแปลงกระแสไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ ให้สามารถใช้ขับเคลื่อนมอเตอร์ไฟฟ้าที่มีการดัดแปลงขนาดของขดลวดให้ใหญ่ขึ้นและทนกระแสได้มากขึ้น ในส่วนของการควบคุมนั้นจะใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ ATmega32 เป็นตัวสร้าง Pulse Width Modulation (PWM) ให่วงจร Dead Time Circuit จะทำให้มีสัญญาณ ON – OFF สลับกัน แล้วส่งให่วงจร MOSFET Driver Circuit ซึ่งเป็นวงจรที่จะเป็นตัวขับมอเตอร์ให้ทำงาน ดังแสดงในรูป 1.1

หลักการควบคุมการทำงานของ Low – voltage Induction Motor



รูปที่ 1.1 การควบคุมการทำงานของ Low – voltage Induction Motor

หลักการทำงาน คือ เมื่อเราป้อนไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ ผ่าน Main Circuit ซึ่งทำหน้าที่เป็นสวิตช์ โดยการสวิตช์จะควบคุมจาก Microcontroller ผ่าน Microcontroller ซึ่งเราจะโปรแกรมเอาไว้ ให้สามารถปรับค่าความถี่และ Amplitude (V/f Control) สัญญาณที่ออกจาก Microcontroller จะเป็น function PWM 3 channel เข้าวงจร Dead time เพื่อให้สัญญาณ shift phase กัน ก่อนป้อนเข้าสู่ Driver circuit และนำไปควบคุม Main circuit ต่อไป สัญญาณที่ออกจาก Main circuit จะเป็นรูป Sine wave สามารถควบคุมมอเตอร์ได้ ดังรูปที่ 1.1

1.2 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาการใช้งานโปรแกรม AVR Studio 4
2. ศึกษาหลักการการทำงานและการใช้งานของฟังก์ชัน PWM ภายใน Microcontroller AVR ATMEGA 32
3. ศึกษาหลักการการทำงานและการใช้งานของฟังก์ชัน ADC ภายใน Microcontroller AVR ATMEGA 32
4. ศึกษาการเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Assembly ให้กับ Microcontroller AVR ATMEGA 32
5. ศึกษาข้อมูลและดัดแปลงมอเตอร์ไฟฟ้าสามเฟสให้ใช้กับแรงดันต่ำ ๆ ได้
6. ศึกษาและทดลองสร้างวงจรขับมอเตอร์แรงดันต่ำได้

1.3 ขอบข่ายของการทำงาน

1. เขียนโปรแกรมสร้าง PWM ภายใน AVR ATMEGA 32
2. เขียนโปรแกรมเพื่อใช้งานฟังก์ชัน ADC โดยใช้ AVR ATMEGA 32
3. ต่อวงจรทดลองเพื่อทดสอบการทำงานของโปรแกรมที่ใช้ฟังก์ชัน ADC และ PWM
4. ดัดแปลง Parameter ของมอเตอร์ไฟฟ้าสามเฟสได้
5. สร้างวงจรที่จะใช้ขับมอเตอร์ได้

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถเขียนโปรแกรมสร้าง PWM ได้
2. สามารถเขียนโปรแกรมเพื่อศึกษาการใช้งานฟังก์ชัน ADC ได้
3. สามารถเขียนโปรแกรมการทำงานให้กับ AVR ATMEGA32 เพื่อใช้ในการควบคุมอินเวอร์เตอร์ได้
4. ได้เรียนรู้วิธีการเขียนโปรแกรมและใช้โปรแกรม AVR studio 4
5. เรียนรู้ไมโครคอนโทรลเลอร์ AVR ใน Mode ที่ใช้งาน
6. เรียนรู้และสร้างวงจร Dead Time , MOSFET Driver
7. เรียนรู้การพันขดลวดของมอเตอร์เหนี่ยวนำไฟฟ้าสามเฟส

บทที่ 2

ทฤษฎีพื้นฐาน

AVR เป็นไมโครคอนโทรลเลอร์(MCU)ที่ได้รวบรวมอุปกรณ์สนับสนุนการทำงานของ CPU ไว้มากมาย อาทิเช่น Analog to Digital , SPI , UART , Timer , Counter , PWM ซึ่งอุปกรณ์สนับสนุนการทำงานเหล่านี้ทำให้ MCUสามารถทำงานได้กว้างและใช้อุปกรณ์ต่อร่วมจากภายนอกน้อยมาก และสามารถประมวลคำสั่งได้ภายใน 1 clock ในบทนี้จะนำเสนอข้อมูลบางส่วนที่เป็นการทำงานภายในของ AVR - MCU แนะนำคุณสมบัติและขาต่อใช้งานของไมโครคอนโทรลเลอร์ สถาปัตยกรรมภายในและรีจิสเตอร์ใช้งานทั่วไป ตำแหน่ง I/O รีจิสเตอร์สถานะและการใช้งาน EEPROM การรีเซ็ตและการอินเทอร์รัพท์ การสื่อสารอนุกรม การเปรียบเทียบสัญญาณอนาล็อกและการแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิตอล การทำงานของพอร์ตอินพุต/เอาต์พุตการทำงานของTimer / Counter & Watch dog และการใช้กลุ่มคำสั่งต่าง ๆ

2.1 คุณสมบัติและขาต่อใช้งานของไมโครคอนโทรลเลอร์

คุณสมบัติ

1. สถาปัตยกรรมภายในถูกออกแบบให้ใช้สถาปัตยกรรมแบบ RISC (Reduce Instruction Set Computer) RISC คือ ทำให้การประมวลผลมีความเร็ว 1 คำสั่ง / 1 Clock หรือ CPU สามารถประมวลคำสั่งได้ 1 MIPS / MHz
2. มีคำสั่งในการควบคุมการทำงานของไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวน 118 คำสั่ง
3. หน่วยความจำ 3. หน่วยความจำบนที่ PROGRAM MEMORY ขนาด 32 Kbyte
4. หน่วยความจำแบบ EEPROMสำหรับบนที่ DATA MEMORY ขนาด 1024 Byte
5. หน่วยความจำแบบ RAM ขนาด 2K Byte
6. ระบบการเปลี่ยนสัญญาณ ANALOG TO DIGITAL ขนาด 10 บิต จำนวน 8 CHANNEL
7. กลุ่มรีจิสเตอร์ใช้งานทั่วไปขนาด 8 บิต จำนวน 32 ตัว
8. พอร์ตอินพุตและเอาต์พุตขนาด 8 บิต จำนวน 4พอร์ต
9. ระบบการสื่อสารข้อมูลดิจิตอลแบบอะซิงโครนัส(UART) 1 CHANNEL
10. ระบบการสื่อสารข้อมูลดิจิตอลแบบซิงโครนัส(SPI) 1 CHANNEL
11. ความถี่สัญญาณนาฬิกา 0 - 16 MHz (ATMEGA 32)
12. ระบบการรีเซ็ตแบบอัตโนมัติเมื่อเริ่มจ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าไมโครคอนโทรลเลอร์(Power on reset)
13. ระบบการกำเนิดความถี่สัญญาณแบบ PWM จำนวน 4 CHANNEL (ATMEGA 32)
14. ระบบการตรวจจับระดับสัญญาณอนาล็อก(Analog Comparator)
15. 6 SLEEP MOD:IDEL ,POWER SAVE , POWER DOWN ,ADC Noise , Reduction , Standby, and Extended stanby

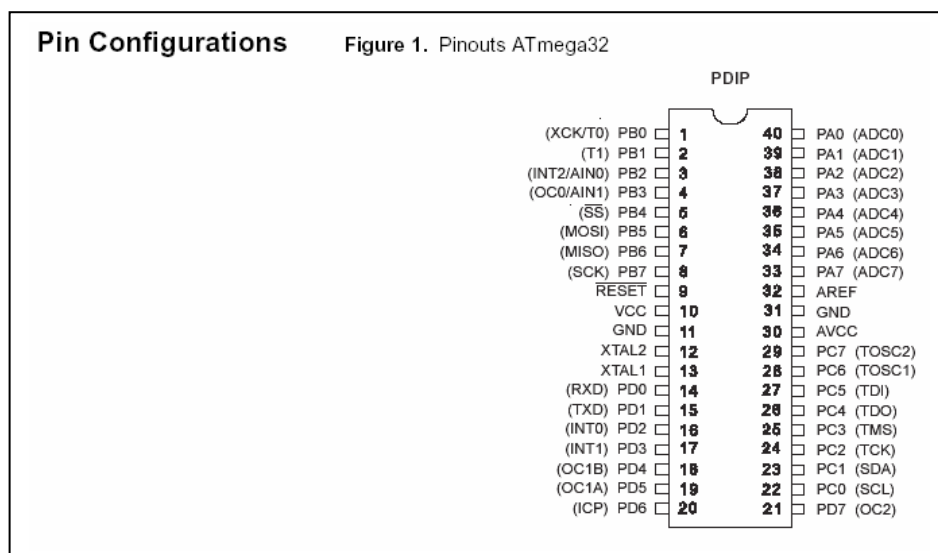
16. ระบบการป้องกันการ COPY ข้อมูลภายในหน่วยความจำ (LOCK FOR SOFTWARE SECURITY)
17. ระบบตรวจจับการทำงานผิดพลาดของ CPU (WATCHDOG TIMER WITH ON-CHIP OSCILATOR)
18. ระบบการอินเตอร์รัพท์จากภายนอก (EXTERNAL INTERRUPT)
19. TIMER/COUNTER ขนาด 16 บิต 1 CHANNEL
20. TIMER/COUNTER ขนาด 8 บิต 2 CHANNEL
21. Vcc: 4.5 - 5.5 for ATMEGA 32

รายละเอียด

AT MEGA 32 เป็นไมโครคอนโทรลเลอร์ขนาด 10 บิตที่มีสถาปัตยกรรมแบบ RISC (reduce instruction set computer) ซึ่งทำให้การประมวลผลมีความเร็ว 1 คำสั่ง/ 1 clock หรือ CPU สามารถประมวล คำสั่งได้ 1 MIPS / MHz

2.2 โครงสร้างภายนอกและตำแหน่งขา

ภายในประกอบด้วยรีจิสเตอร์ใช้งานทั่วไปขนาด 8 บิต จำนวน 32 ตัวซึ่งแต่ละตัวจะต่อเข้ากับALU โดยตรง ทำให้การประมวลผล ต่อ 1 คำสั่งมีความเร็วกว่า CPU ที่มีสถาปัตยกรรมแบบCISC



รูปที่ 2.1 โครงสร้างภายนอกและตำแหน่งขา

2.3 รายละเอียดของขาสัญญาณและการใช้งาน

VCC

คือ ขาจ่ายไฟให้กับ CPU และ GND คือ กราวด์

Port A (PA7..PA0)

เป็นพอร์ต 2 ทิศทางขนาด 8 บิต โดยสามารถกำหนดให้แต่ละขาของพอร์ตสามารถ PULL UP ภายในแยกจากกันซึ่งสามารถรับกระแส SINK 20mA โดยพอร์ต A ยังใช้เป็นขาอินพุตเพื่อรับสัญญาณอนาล็อกในส่วนของการแปลงสัญญาณ ANALOG TO DIGITAL

Port B (PB7..PB0)

เป็นพอร์ต 2 ทิศทางขนาด 8 บิต โดยสามารถกำหนดให้แต่ละขาของพอร์ตสามารถ PULL UP ภายในอิสระแยกจากกันซึ่งแต่ละขาสามารถรับกระแส SINK 20mA และยังสามารถนำไปใช้งานอื่น ๆ อีก

Port C (PC7..PC0)

เป็นพอร์ต 2 ทิศทางขนาด 8 บิต โดยสามารถกำหนดให้แต่ละขาของพอร์ตสามารถ PULL UP ภายในอิสระแยกจากกันซึ่งแต่ละขาสามารถรับกระแส SINK 20mA และยังสามารถนำไปใช้งานอื่น ๆ อีก

Port D (PD7..PD0)

เป็นพอร์ต 2 ทิศทางขนาด 8 บิต โดยสามารถกำหนดให้แต่ละขาของพอร์ตสามารถ PULL UP ภายในอิสระแยกจากกันซึ่งแต่ละขาสามารถรับกระแส SINK 20mA และยังสามารถนำไปใช้งานอื่น ๆ อีก

Reset คือ ขารีเซ็ต

XTAL 1 เป็นขาอินพุตของ OSE

XTAL 2 เป็นขาเอาต์พุตของ OSE

AVcc ใช้จ่ายไฟให้กับวงจร Analog to Digital

AREF เป็นขาแรงดันอ้างอิงที่ใช้งานในส่วนของวงจร Analog to Digital

AGND เป็นขากราวด์ของวงจร Analog to Digital

2.4 ฟังก์ชัน ADC

การแปลงสัญญาณอนาล็อกให้เป็นสัญญาณดิจิทัลนั้นมีความจำเป็นมากเพราะว่าในตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ไม่สามารถประมวลผลแบบอนาล็อกได้มันจะประมวลผลแบบดิจิทัลเท่านั้นดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องมีการแปลงสัญญาณอนาล็อกให้เป็นสัญญาณดิจิทัล

ปกติใน CPU ของ AVR - ATMEGA32 นั้นจะมีฟังก์ชัน ADC อยู่ภายในตัวไอซี ดังนั้นไม่จำเป็นต้องใช้ไอซี ADC ต่อภายนอก สำหรับฟังก์ชัน ADC นี้สามารถรับสัญญาณอนาล็อกได้สูงสุด 8 Channel โดยรับสัญญาณเข้ามาทาง พอร์ต A เราสามารถเลือกใช้ฟังก์ชันนี้ทำการแปลงสัญญาณอนาล็อกที่ละ Channel อย่างเป็นขั้นตอน หรือจะให้ทำการแปลงสัญญาณเฉพาะ channel ที่เราต้องการ ก็ได้เช่นกัน โดยสัญญาณดิจิทัลที่แปลงได้จะมีความละเอียด 10 บิต โดยการรับสัญญาณแต่ละขาของพอร์ต A โดยจะมีวงจร SAMPLE AND HOLD

เพื่อช่วยให้สัญญาณอนาลอกที่รับเข้ามาเพื่อแปลงเป็นสัญญาณดิจิทัลที่มีระดับสัญญาณคงที่โดยปกติการใช้งานฟังก์ชันนี้เราจำเป็นต้องจัดแรงดัน AVCC AREF และ AGND ให้กับฟังก์ชันด้วย

คุณสมบัติ

1. 10bit resolution
2. 0.5LSB integral non-linearity
3. ± 2 LSB Absolute Accuracy
4. 65-260 μs Conversion Time
5. Up to 15KSPS at Maximum Resolution
6. 8 Multiplexed Single Ended Input Channels
7. 7 Differential Input Channels
8. 2 Differential Input Channels With Gain of 10x and 200x⁽¹⁾
9. Optional left adjustment for ADC result readout
10. 0-Vcc ADC Input Voltage Range
11. selectable 2.56V ADC Reference Voltage
12. Free Running or Single conversion Complete
13. Sleep mode noise Canceler

การทำงาน

ในส่วนของการแปลงสัญญาณ อนาลอก เป็นดิจิทัล สามารถทำได้ 2 mode คือ

1. Single Conversion Mode
2. Free Running Mode

การทำงาน Single Conversion Mode ผู้ใช้ต้องเป็นผู้กำหนดการใช้งานขึ้นเอง แต่ในส่วนของ Free Running Mode วงจร Analog to digital จะเป็นตัวจัดการอ่านข้อมูลและเก็บใน ADC Data Register ซึ่ง บิต ADFR ใน Register ADCSR จะเป็น บิตที่ใช้เลือก Mode การใช้งานของวงจร Analog to digital สำหรับการกำหนดให้วงจร Analog to digital ทำงานนั้น สามารถทำได้โดยการเซตบิต ADEN ในรีจิสเตอร์ ADCHRA ให้เป็น 1 โดยบิตนี้จะเป็น 1 ไปตลอดจนกระทั่ง Conversion ของสัญญาณจะเรียบร้อยแล้วจึงทำให้บิตนี้เป็น 0 โดยอัตโนมัติ แต่ถ้าเป็นการเปลี่ยน Channel ของการแปลงสัญญาณขณะที่ Channel เดิมยัง Conversion อยู่ วงจร Analog to digital จะ Conversion สัญญาณ Channel เดิมให้เสร็จก่อนแล้วจึง Conversion สัญญาณ Channel ถัดไป โดยข้อมูลที่ได้อาจจากการแปลงสัญญาณอนาลอกเป็นดิจิทัลจะเก็บไว้ในรีจิสเตอร์ ADCH และ ADCL

2.5 ฟังก์ชัน PWM

การมอดูเลตความกว้างของพัลส์ (PWM) เป็นเทคนิคสำคัญที่ใช้ในการปรับปรุงสมรรถนะของอินเวอร์เตอร์ ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับ PWM จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับอินเวอร์เตอร์ เพื่อที่อินเวอร์เตอร์จะได้มีสมรรถนะและประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีขึ้น เนื่องจากว่า PWM เป็นฟังก์ชันการทำงานหนึ่งในโหมด PWM ของ Timer/Counter ที่อยู่ภายใน AVR – ATMEGA32 ดังนั้นในหัวข้อต่อไปจะแนะนำเกี่ยวกับการทำงานของ Timer/Counter ของ AVR – ATMEGA32

Timer /Counter

ภายใน AVR - ATMEGA32 จัดให้มี Timer/Counter 3 ชุด โดยจัดเป็น Timer/Counter ขนาด 8 บิต 2 ชุด และ Timer/Counter ขนาด 16 บิต 1 ชุด ดังนี้คือ Timer/Counter2 และ Timer/Counter0 และ Timer/Counter1 ซึ่ง Timer/Counter2 สามารถรับสัญญาณ Clock จากภายนอก ซึ่งเป็น Option ที่จะนำ Timer/Counter2 มาทำเป็น RTC โดยใช้ XTAL ที่มีค่าความถี่เท่ากับ 32.768KHz มาเป็นฐานเวลา และ Timer/Counter0 และ Timer/Counter1 ใช้วงจร Prescaling ขนาด 10 บิตร่วมกัน ส่วน Timer/Counter2 ใช้วงจร Prescaling แยกออกต่างหาก

แนะนำการใช้งาน Timer/Counter แต่ละประเภท

Timer/Counter0

โครงสร้างของ Timer/Counter0 ขนาด 8 บิต แสดงในรูปที่ 50 ซึ่งสามารถเลือกสัญญาณ Clock ได้จาก CK (Clock ของระบบ) หรือสัญญาณ Clock ของระบบที่ถูกหาร (Prescaling) หรือ สัญญาณจากภายนอก โดยการใช้งานจะอธิบายในรีจิสเตอร์ TCCR0 และ TIFR ส่วนสัญญาณควบคุมสามารถทราบรายละเอียดได้จาก รีจิสเตอร์ TCCR0 ซึ่งการควบคุมการอินเตอร์รัปจะควบคุมได้จาก รีจิสเตอร์ TIMSK เมื่อ Timer/Counter0 ได้รับสัญญาณจากภายนอก ซึ่งสัญญาณดังกล่าวจะซิงโครไน (Synchronized) กับสัญญาณนาฬิกาภายใน CPU

โดย TIMER/COUNTER 0 จะเป็นวงจรมับขึ้นที่สามารถเขียนและอ่านข้อมูลได้ตลอดเวลา โดยเมื่อทำการเขียนข้อมูลลงใน TIMER/COUNTER 0 ในขณะที่มีสัญญาณ Clock จะทำให้ TIMER/COUNTER 0 นับค่าต่อเนื่องจากค่าที่ถูกเขียนลงไป

2.Timer/Counter 1

จะมีขนาด 16 บิต โดยสามารถเลือกสัญญาณนาฬิกาได้จาก CK หรือสัญญาณที่ได้รับหารจาก CK (Prescelling) ซึ่งการหยุด Timer/Counter 1 จะอธิบายไว้ในรีจิสเตอร์ TCCR1A (Timer/Counter 1 Control Register) และ TCCR1B โดยแฟร็กที่แสดงสถานะต่างๆ(Overflow, Compare math, Capture even) ส่วนสัญญาณควบคุมจะอธิบายไว้ในรีจิสเตอร์ TCCR1A และ TCCR1B การควบคุมสัญญาณอินเตอร์รัปต์จะควบคุมได้จากรีจิสเตอร์ TIMSK (TIMER/COUNTER INTERRUPT MASK REGISTER)

เมื่อ TIMER1/COUNTER1 จะประกอบด้วยส่วนของการเปรียบเทียบเอาท์พุต (Output Compare Function) 2 ฟังก์ชัน โดยจะใช้ รีจิสเตอร์ OCR1A (Output Compare Register 1 A) และ OCR1B (Output

Compare Register 1B) เป็นส่วนของการเก็บค่าข้อมูลของการเปรียบเทียบ TIMER1/COUNTER1 จะสามารถเลือกใช้ฟังก์ชัน PWM ได้ทั้ง 8,9 และ 10 บิต

The Timer/Counter Control Register

Bits 7, 6-COM1A1, COM1A0: Compare Output Mode 1 A, bit 1 and 0 บิต COM1A1 และ COM1A0 เป็นบิตที่ใช้ในการกำหนดลักษณะของสัญญาณที่เกิดขึ้นที่ขา OC1A เมื่อ Timer/Counter1 เกิด Compare Match ซึ่งเมื่อใช้ฟังก์ชัน Output Compare Match ของ Timer/Counter1 จะต้องควบคุมให้ขา OC1A มีสถานะเป็นเอาต์พุต โดยการเลือกลักษณะของสัญญาณแสดงในตาราง

Bit 5, 4-COM1B1, COM1B0: Compare Output Mode 1 B, bit 1 and 0 บิต Com1A1 และ COM1A0 เป็นบิตที่ใช้ในการกำหนดลักษณะของสัญญาณที่เกิดขึ้นที่ขา OC1A เมื่อ Timer/Counter1 เกิด Compare Match ซึ่งเมื่อใช้ฟังก์ชัน Output Compare Match ของ Timer/Counter1 จะต้องควบคุมให้ขา OC1A มีสถานะเป็นเอาต์พุต

Bit 3...2-Res: Reserved bits ในส่วนของ AT mega32 จะสงวนบิตในกลุ่มนี้ไว้

Bit 1...0 - PWM11, PWM10: Pulse Width Modulator Select Bit

เป็นบิตที่ใช้ในการกำหนดการทำงานของ PWM

The Timer/Counter1 Control Register B-TCCRI1B

Bit 7-ICN1: Input Capture 1 Noise Canceler (4 CKs) บิตนี้เป็นบิตที่กำหนดให้ Input Capture 1 Noise Canceler ทำงานหรือไม่ทำงาน โดยเมื่อบิตนี้เป็น 1 จะเป็นการกำหนดให้ Input Capture 1 Noise Canceler ทำงาน แต่เมื่อบิตนี้เป็น 0 จะเป็นการกำหนดไม่ให้ Input Capture 1 Noise Canceler ทำงาน

ชุด Noise Canceler จะถูกกำหนดให้ทำงานโดยการ Sampling สัญญาณที่เข้ามาที่ชุด Input Capture 1 โดยสัญญาณ Sampling แรกจะเริ่มที่ขอบแรกของสัญญาณขาขึ้นหรือขาลงขึ้นอยู่กับที่กำหนดในบิต ICES1 โดยชุด Noise Canceler จะ Sampling ด้วยความถี่เท่ากับความถี่ของ XTAL ซึ่งจะ Sampling ทั้งหมด 4 ครั้ง โดยลอจิกที่ได้จากการ Sampling จะต้องมีลอจิกเดียวกันกับลอจิกที่กำหนดในบิต ICES1

Bit 6-ICES1: Input Capture 1 Edge Select เป็นบิตที่ใช้กำหนดให้ชุด Input Capture 1 จะต้อง Detect ถ้าบิต ICES1 เซ็ต เป็น 1 จะเป็นการกำหนดให้ชุด Input Capture1 ทำหน้าที่ Detect สัญญาณที่ขอบขาขึ้น แต่ถ้าบิต ICES 1 ถูกเคลียร์เป็น 0 จะเป็นการกำหนดให้ชุด Input Capture 1 ทำหน้าที่ Detect สัญญาณที่ขอบขาลง

Bit 5, 4-RES: Reserved bits บิตนี้ถูกสงวนไว้

Bit 3: CTC1: Clear Timer1/Counter1 on Compare Match บิตนี้เป็นบิตที่ใช้ในการกำหนดว่าเมื่อเกิด Output Compare แล้วจะให้เกิดการนับต่อไปหรือจะให้มีการรีเซ็ตค่าให้เป็น 00000 แล้วจึงทำการนับต่อไป โดยถ้าเป็นบิตนี้เป็น 1 จะเป็นการกำหนดให้มีการรีเซ็ตค่าให้เป็น 0 ขเมื่อเกิดการ Output Compare แต่ถ้าบิตนี้เคลียร์เป็น 0 จะเป็นการกำหนดให้มีการนับค่าต่อเมื่อเกิด Output Compare

Bit 2, 1, 0-CS12, CS11, CS10: Clock Select1, bit 2, 1 and 0 เป็นบิตที่ใช้ในการเลือกสัญญาณ Clock

The Timer/Counter In Capture Register – ICR1H AND ICR1L

เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 16 ที่ใช้เก็บค่า Timer/Counter1 ที่อยู่ในรีจิสเตอร์ TCNT1 เมื่อ Input Capture สามารถ Detect ได้ เมื่อ Input Capture สามารถ Detect สัญญาณได้ตามที่กำหนดในบิต ICES1 จะทำให้ CPU โหลดค่าในรีจิสเตอร์ TCNT1 ลงในรีจิสเตอร์ และในเวลาเดียวกับบิต ICF1 จะเซตเป็น 1 โดยการอ่านค่าจากรีจิสเตอร์ ICR1 ของ CPU จะใช้รีจิสเตอร์ TEMP เป็นรีจิสเตอร์พักข้อมูล ซึ่งการใช้รีจิสเตอร์ TEMP ช่วยในการอ่านข้อมูลเพื่อให้ค่าที่อยู่ในรีจิสเตอร์ ICR1H และ ICR1L เสมือนถูกอ่านออกมาพร้อมกัน การอ่านค่าจากรีจิสเตอร์ ICR1 จะต้องอ่านค่าจากรีจิสเตอร์ ICR1L ก่อน โดยเมื่อ CPU อ่านค่าจาก ICR1L จะทำให้ค่าในรีจิสเตอร์ ICR1H ถูกโหลดลงในรีจิสเตอร์ TEMP เมื่อ CPU อ่านค่าจาก ICR1H จะทำให้ค่าในรีจิสเตอร์ TEMP ถูกส่งให้ CPU

การใช้งาน Timer/Counter1 ในโหมด PWM

การทำงานในโหมด PWM ของ Timer/Counter1 จะสามารถเลือกใช้งานได้ 8,9 หรือ 10 บิต โดยเอาท์พุทที่ได้จะออกที่ขา PD5(OC1A) และขา PD(OC1B) ในการทำงาน Timer/Counter1 จะนับขึ้นและนับลง ซึ่งจะนับขึ้นจาก 0000 ถึงค่าสูงสุด(ตามที่กำหนดในตารางที่ 13) และจะนับจากค่าสูงสุดลงมาที่ 0000 แล้วจึงนับขึ้นอีกครั้ง

เมื่อค่าใน Timer/Counter1 เท่ากับค่าในรีจิสเตอร์ OCR1A หรือ OCR1B จะทำให้ขา PD5 (OC1A) /PD1 (OC1B) เปลี่ยนแปลงตามที่กำหนดในบิต COM1A/CoM1A0 หรือ CoM1B/COM1B0

เมื่อ OCR1 มีค่าเท่ากับ 0000 หรือค่าสูงสุดจะทำให้เอาท์พุทขา OC1A/OCA1B มีลอจิกเป็น LOW หรือ HIGH ตามที่กำหนดในบิต COM1A1/COM1A0 หรือ COM1B1/COM1B0 และเมื่อ Timer/Counter1 เกิด Overflow และค่าการนับเป็น 0000 จะทำให้บิต TOV1 เซตเป็น 1

Timer2&Counter

เป็น Timer / Counter ขนาด 8 บิต ต่อไปจะกล่าวถึงรายละเอียดของรีจิสเตอร์ใช้งานใน Timer/Counter 2

The Timer/Counter 2 Control Register – TCCR2

Bit 7 - Res:Reserved Bit

ใน AT90S4434/8535 บิตนี้สงวนไว้

Bit 6 - PWM2: Pulse Width Modulator Enable

เป็นบิตที่ใช้ Enable ให้โหมด PWM ใน Timer/Counter2 ให้ทำงาน โดยถ้าบิตนี้เซตเป็น 1 จะเป็นการกำหนดให้โหมด PWM ถูก Enable ให้ทำงาน แต่ถ้าบิตนี้ถูกเคลียเป็น 0 จะเป็นการ Disable ไม่ให้โหมด PWM ใน Timer/Counter2 ทำงาน

Bit 5, 4 - Com21, Com20: Compare Output Mode, bit 1 and 0

เป็นบิตที่ใช้กำหนดลักษณะสัญญาณที่ขา PD7 (OC2) เมื่อ Timer/Counter2 ทำงานในโหมด Compare โดยเมื่อ Compare Output Match จะทำให้ขา PD7 (OC2) เป็นไปตามที่กำหนดในบิต Com21 และ Com20

Bit 3-CTC2: Clear Timer/Counter on Compare Match

เป็นบิตที่ใช้กำหนดให้ Timer2/Counter2 ทำการ RESET ค่าเป็น 00 หลังจากที่ค่าในรีจิสเตอร์ TCNT2 มีค่าเท่ากับค่าที่ตั้งไว้ในรีจิสเตอร์ OCR หรือ Compare Output Match ถ้าบิตนี้เซตเป็น 1 จะทำให้ Timer/Counter2 รีเซ็ต

Bits 2, 1, 0-CS22, CS21, CS20: Clock Select bit 2, 1 and 0

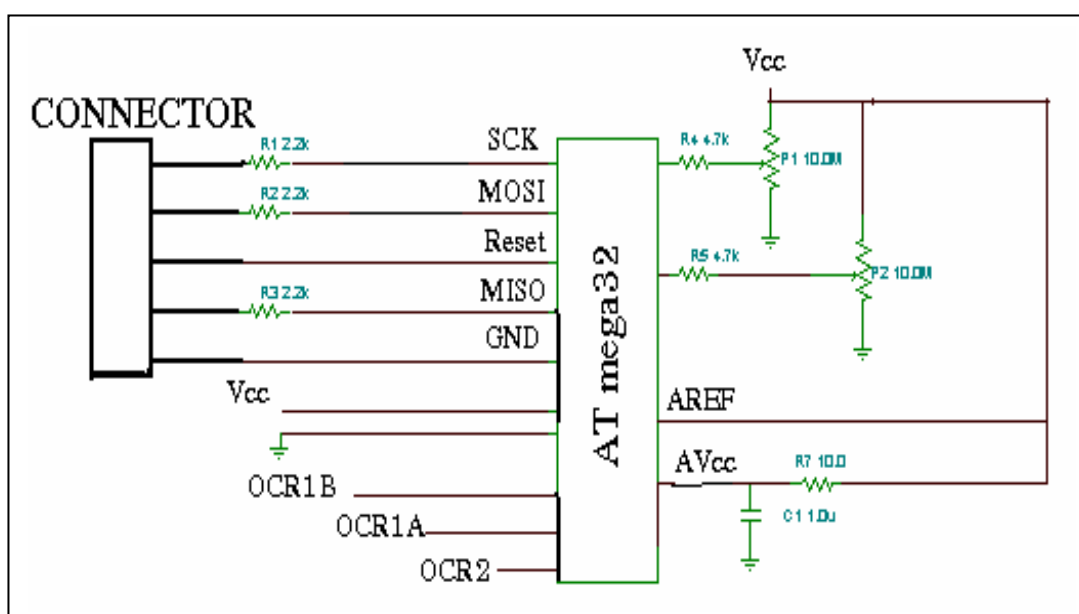
เป็นบิตใช้ในการกำหนด ค่า Prescaling

บทที่ 3

การออกแบบ

3.1 ไมโครคอนโทรลเลอร์ ATmega32

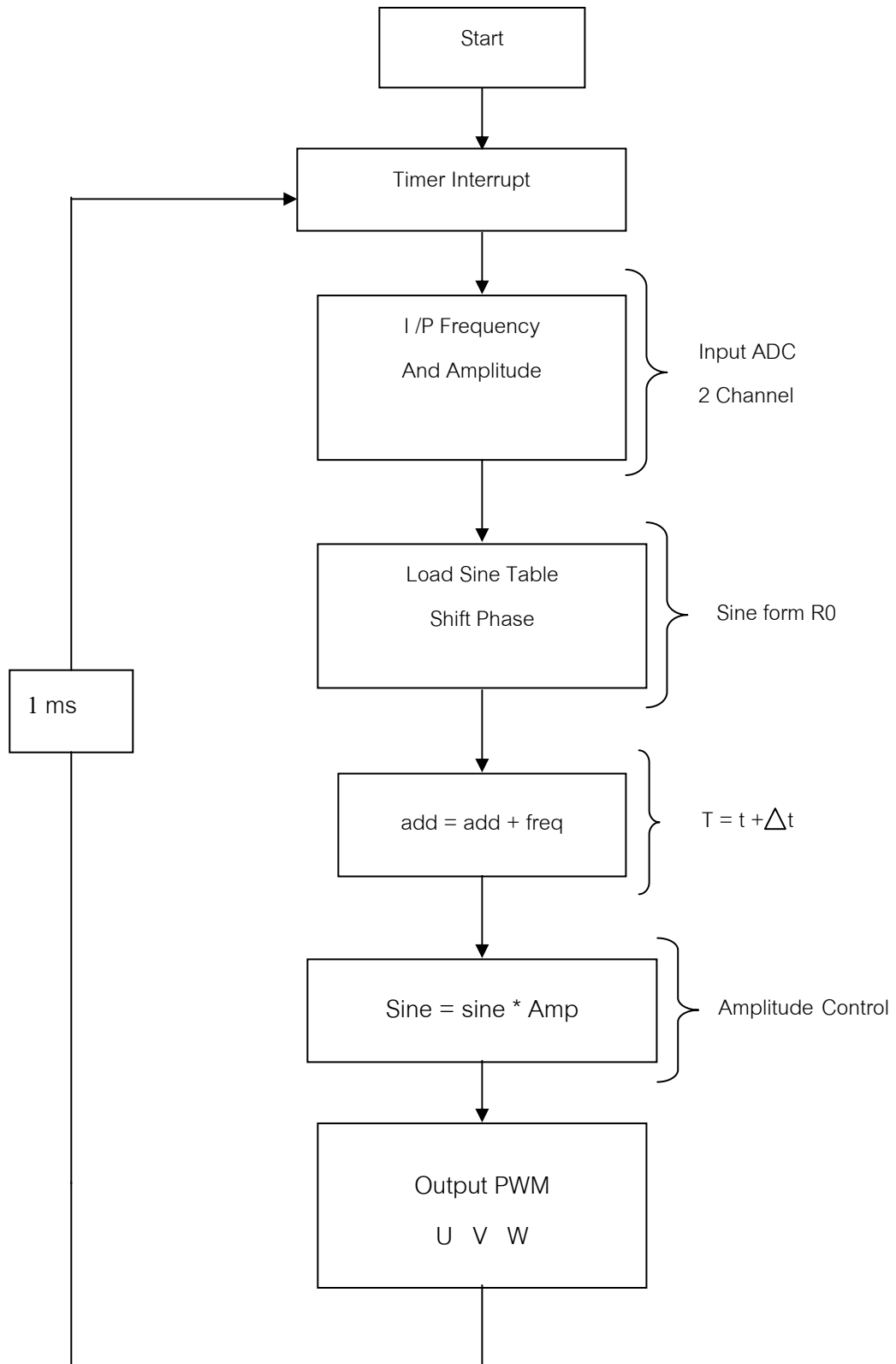
เป็นไมโครคอนโทรลเลอร์ในตระกูล AVR ที่มี Mode ของการทำงานใน Mode ของ Pulse Width Modulation (PWM) จำนวนทั้งหมด 4 Port แต่เลือกใช้เพียง 3 Port และ Clock ภายในของ ATmega32 สูงถึง 8 MHz ก็เพียงพอกับการใช้งาน การต่อใช้งานจริงของไมโครคอนโทรลเลอร์เข้ากับบอร์ดสำเร็จรูปจะต่อเฉพาะส่วนที่ใช้งานและจำเป็นเท่านั้น



รูปที่ 3.1 การต่อใช้งานจริงของไมโครคอนโทรลเลอร์

การทำงานของโปรแกรม จะเริ่มจากเขียนค่าของ Sine Table เข้าสู่โปรแกรมแล้วกระโดดเข้ามาทำ Timer Interrupt จากนั้นรับค่า Input จากภายนอกโดยผ่านทางความต้านทานปรับค่าได้ 2 ตัว โดนตัวแรกจะใช้เป็นค่าของ Frequency ส่วนตัวที่ 2 จะเป็นค่าของ Amplitude จากนั้นก็ Load Sine Table เข้ามาในโปรแกรม แล้วก็มี การ Shift Phase ให้ได้ทั้ง 3 Phase โดยแต่ละเฟสจะห่างกัน 120 องศา เพื่อให้ใช้ไปกับมอเตอร์สามเฟส

Flow Chart ของโปรแกรม

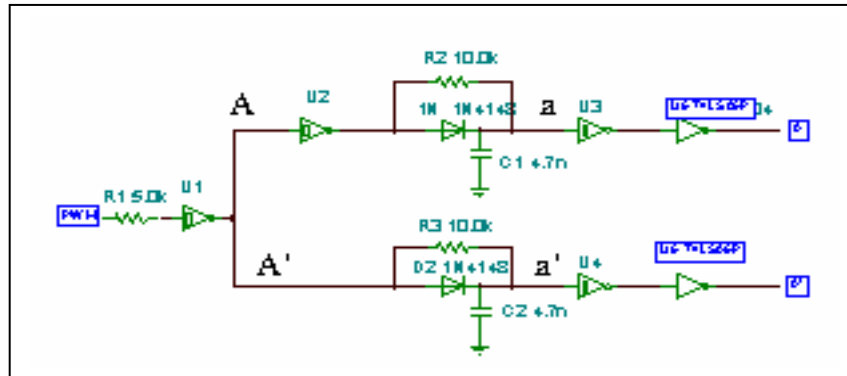


รูปที่ 3.2 Flowchart แสดงการทำงานของโปรแกรม

3.2 วงจรเดดไทม์ (Dead Time Circuit)

เนื่องจากวง ON - OFF ของ MOSFET ไม่ได้เกิดขึ้นทันทีทันใด ฉะนั้นการนำสัญญาณของ PWM ที่ได้จากไมโครคอนโทรลเลอร์มาขับ โดยตรงนั้นจะทำให้เกิดการ Overlap กัน

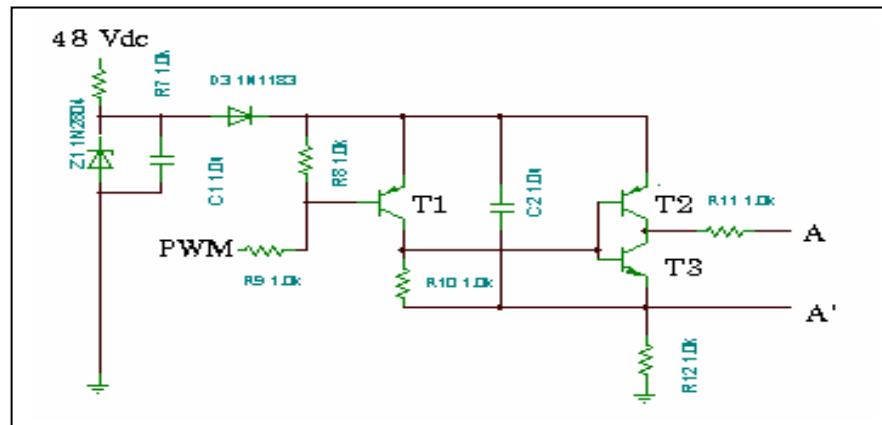
ดังนั้นจึงต้องสร้างสัญญาณที่เกิดจากการ Shift Phase ด้วยการสร้างวงจร Dead Time ระหว่างสัญญาณด้วย เพื่อที่จะให้ MOSFET ON - OFF สลับกัน



รูปที่ 3.3 แสดงวงจร Dead Time Circuit

3.3 วงจรขับ (Driver Circuit)

เป็นวงจรที่จะช่วยขยายสัญญาณจากวงจร Driver Circuit ให้เหมาะกับการทำงานของ MOSFET และจะเป็นวงจรที่แยกการทำงานของ MOSFET ออกเป็นแต่ละเฟส



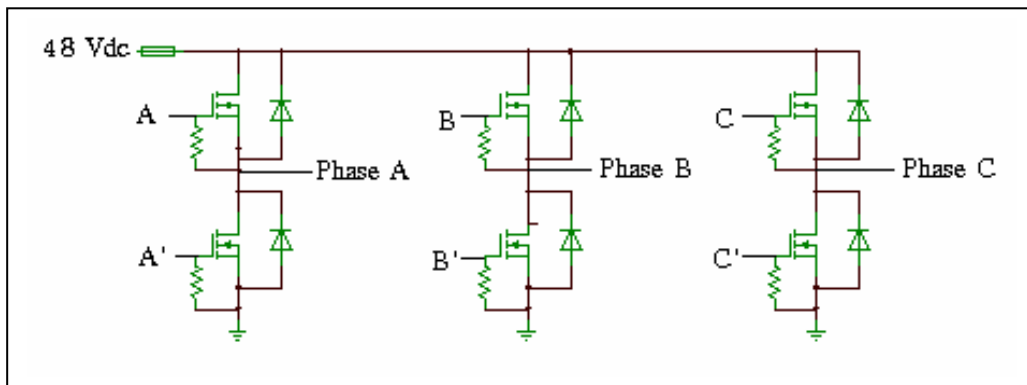
รูปที่ 3.4 แสดงวงจร Driver Circuit เพียงเฟสเดียว

การทำงานของวงจรจะเริ่มจากเมื่อมีสัญญาณ PWM ที่เป็น Low เข้ามาจะทำให้ T1 มีแรงดันตกคร่อม R8 ส่งผลให้ T1 ทำงานและเมื่อ T1 ทำงานจะเกิดแรงดันตกคร่อม R10 และจะทำให้การทำงานของ T2 และ T3 จะทำงานแต่ทั้งสองตัวจะต้องไม่ทำงานโดยจะต้องมีช่วงเวลาที่เหมาะสมหากแต่โดรงงานเป็นแบบแรงดันต่ำจึงสามารถให้ Transistor ทั้งสองตัวทำงานในเวลาที่ไม่ห่างกันมากนัก

รูปที่ 3.5 แสดงวงจร Driver Circuit ทั้งหมด

3.4 วงจรหลัก (Main Circuit)

การทำงานของวงจรจะอธิบายในส่วนของเฟส A ส่วนเฟสอื่นนั้นเหมือนกันเริ่มจากในวงจรกำลังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียางแรกคือ Fuse เพราะหากเกิดการดำเนินงานที่ผิดพลาดแล้วจะได้มีตัวที่ช่วยป้องกัน วงจรการทำงานนั้นตัวบนกับตัวล่างจะทำงานสลับกับตามที่ได้อธิบายก่อนหน้านี้การต่อ Mosfet กับอุปกรณ์ ระบายความร้อนนั้นจะต้องระวังให้ดีและต้องต่อให้ถูกต้องตามวิธีคือมียางรองแทนน็อตด้วย เพราะหากการ ทำงานผิดจะเกิดการระเบิดขึ้นได้



รูปที่ 3.6 แสดงการต่อใช้งาน Main Circuit

3.5 มอเตอร์ไฟฟ้าสามเฟสแรงต่ำ

การตัดแปลงมอเตอร์ไฟฟ้าเพื่อใช้กับแรงดันไฟฟ้านั้นจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง Parameter เดิมของมอเตอร์เพื่อให้เหมาะสมและสามารถใช้งานได้กับแรงดันไฟฟ้าต่ำได้ รายละเอียดของมอเตอร์ที่ใช้ในการทดลอง

Three Phase Induction Motor

ขนาด 2 Hp 4 Pole

ความถี่ 50 Hz

Voltage 220/380

Current 6.0/3.5

| ชุดขดลวด | ค่า Parameter (mH) |
|----------|--------------------|
| U - X | 16.13 |
| V - Y | 16.13 |
| W - Z | 16.13 |

ตารางที่ 3.1 ค่า Inductance ก่อนตัดแปลงพันขดลวดใหม่

การออกแบบมอเตอร์ไฟฟ้า 3 เฟสแรงดันต่ำ

นั่นก็คือค่า L ตัวใหม่จะน้อยกว่าเดิม 77/6 เท่า จะได้ค่า L_2 เท่ากับ $16 \text{ mH} \times (6/77) = 1.25 \text{ mH}$

เมื่อได้ค่า L ตัวใหม่แล้วต่อไปจะเป็นการคำนวณหาจำนวนรอบที่เราจะพันเส้นลวดลงในแต่ละร่องสลีต โดยใช้ค่า L ตัวใหม่คือ 1.25 mH โดยเทียบอัตราส่วนจาก

$$L_1 = KZ_1^2$$

$$K = 16 \text{ mH} / 46^2$$

เมื่อ L_1 คือ ค่าอินดักแตนซ์ที่เราวัดก่อนทำการตัดแปลง

Z_1 คือ จำนวนตัวนำในหนึ่งร่องสลีต

ในทำนองเดียวกันจาก $L_2 = KZ_2^2$

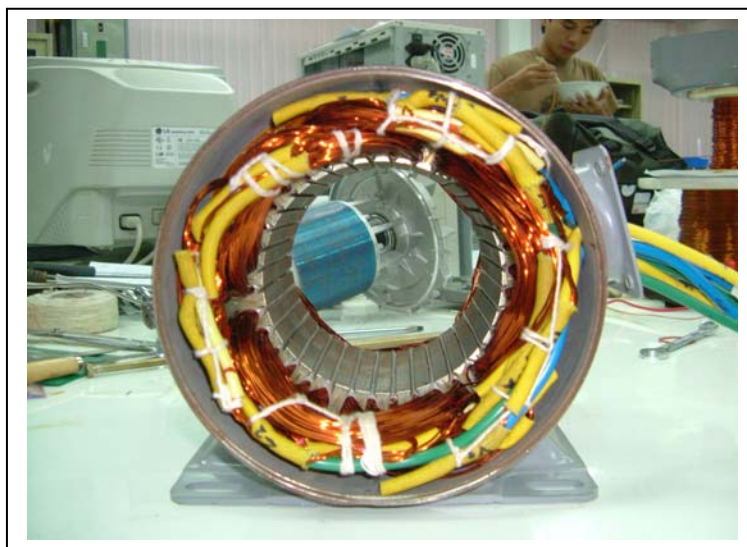
$$\text{ดังนั้น } Z_2 = (1.25\text{mH}/7.65 \times 10^{-6})^{1/2}$$

$$= 12.78 \approx 13 \text{ รอบต่อสลีต}$$

ในการพันขดลวดเราต้องการจำนวนรอบของเส้นลวดน้อยลงและต้องการพื้นที่หน้าตัดเพิ่มขึ้น ดังนั้นเราจะใช้ขดลวดที่พันได้ขนาดกัน 3 ขด เพื่อให้พื้นที่หน้าตัดใหญ่กว่าเดิม แต่ค่าอินดักแตนซ์เท่าเดิมนั้นก็คือในหนึ่งร่องสลีตจะมีเส้นลวดตัวนำทั้งหมด $13 \times 3 = 39$ รอบ/สลีต ซึ่งในการพันมอเตอร์เราจะพันในลักษณะเดิมโดยการพันจะเป็นแบบกันหอย(Double Layer)

| ขดลวด | ค่าอินดักแตนซ์ (mH) |
|-------|---------------------|
| U - X | 1.10 |
| V - Y | 1.08 |
| W - Z | 1.28 |

ตารางที่ 3.2 เป็นการวัดค่า Inductance หลังจากที่ได้ตัดแปลงมอเตอร์เสร็จแล้ว



รูปที่ 3.7 แสดงมอเตอร์หลังการพันใหม่

มอเตอร์หลังการพันขดลวดใหม่ต้องทำใหม่ภายนอกเหมือนเดิมเพื่อที่จะให้ Rotor สามารถใส่เข้าเหมือนเดิมได้โดยไม่ให้ขดลวดมีรอยขีดข่วนเมื่อพันขดลวดหากมองดูแล้ว สังเกตเห็นว่าขดลวดบริเวณโดยรอบข้าง Stator เกินออกมาเราก็ต้องใช้เชือกมัดโดยรอบให้แน่นหนา

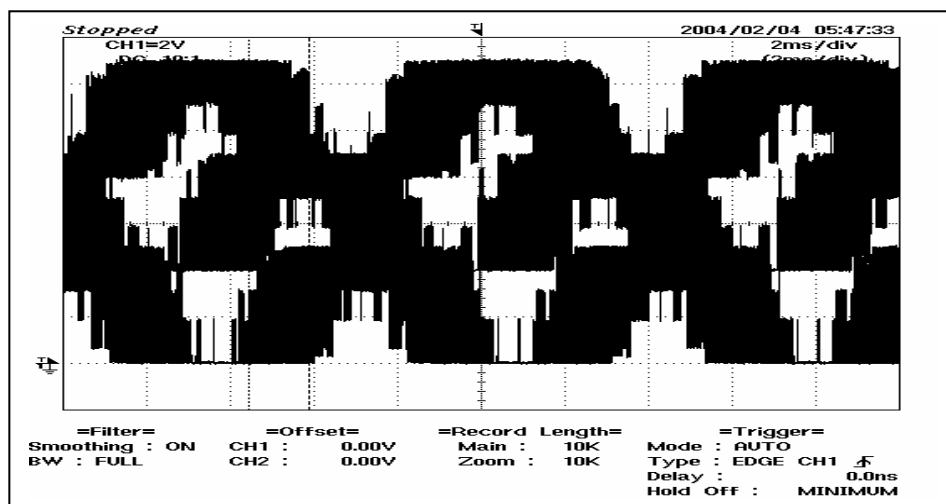
บทที่ 4

การทดลองและผลการทดลอง

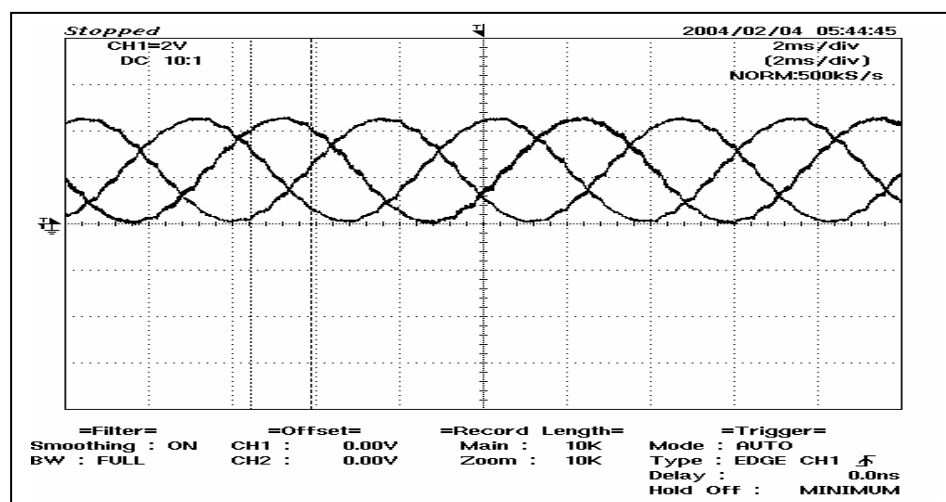
ในการทดลอง เราจะทำการทดลองเป็นขั้นตอนที่ละขั้นตอนโดยจะเริ่มแต่ละวงจรดูผล output ที่ออกมา เราจะสังเกตว่าสามารถทำงานร่วมกับวงจรอื่นได้ ซึ่งผลที่ได้จะเป็นส่วนๆ ตาม Block diagram ที่เราออกแบบเอาไว้ ซึ่งจะได้ผลเป็นข้อๆ ดังนี้

4.1 ผลการทดลองจากไมโครคอนโทรลเลอร์

ผลการทดลองของไมโครคอนโทรลเลอร์โดย Output ที่ได้ออกมาเป็น Pulse PWM จับสัญญาณดูทั้งสามเฟส

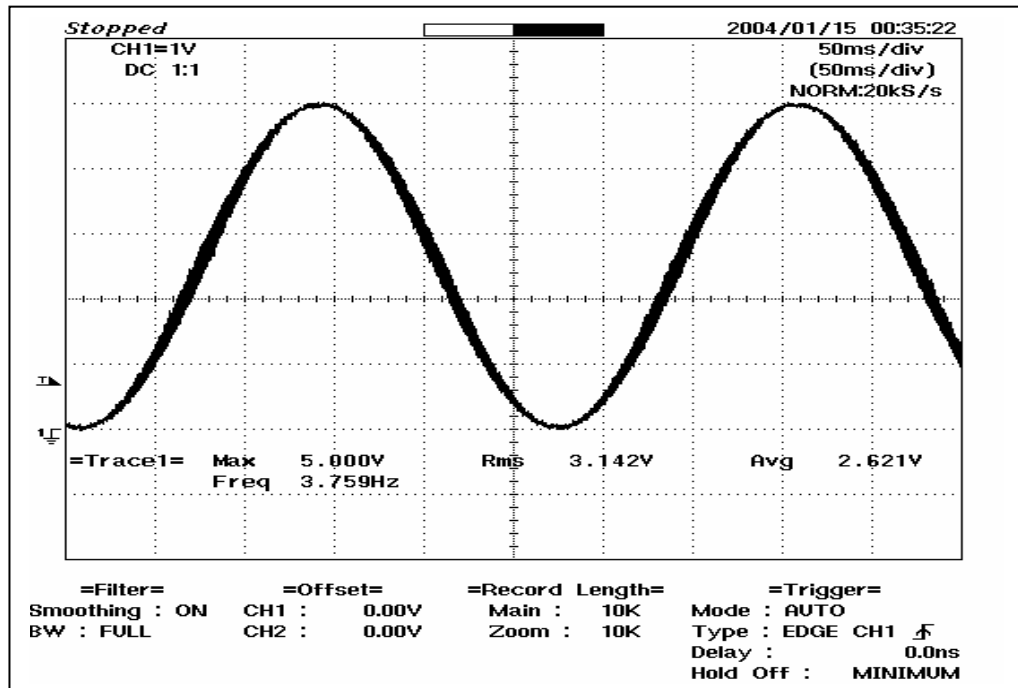


รูปที่ 4.1 แสดงสัญญาณ Output ที่ได้จาก ไมโครคอนโทรลเลอร์ขณะไม่ได้ปรับ Scope

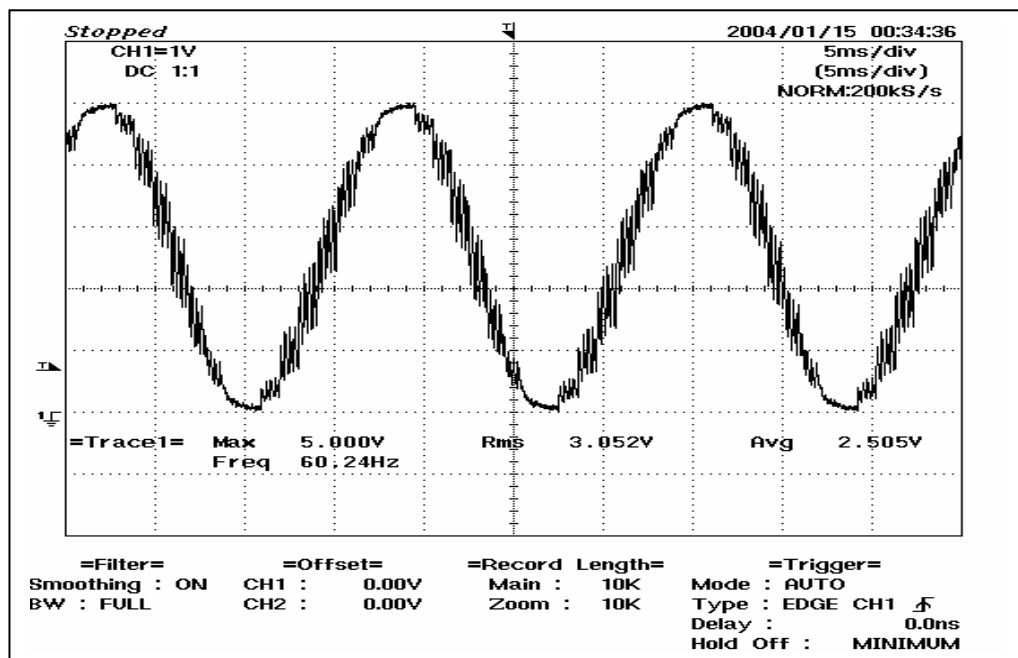


รูปที่ 4.2 แสดงสัญญาณ Output ที่ได้จาก ไมโครคอนโทรลเลอร์เพื่อให้ดูง่ายต่อผ่าน Filter

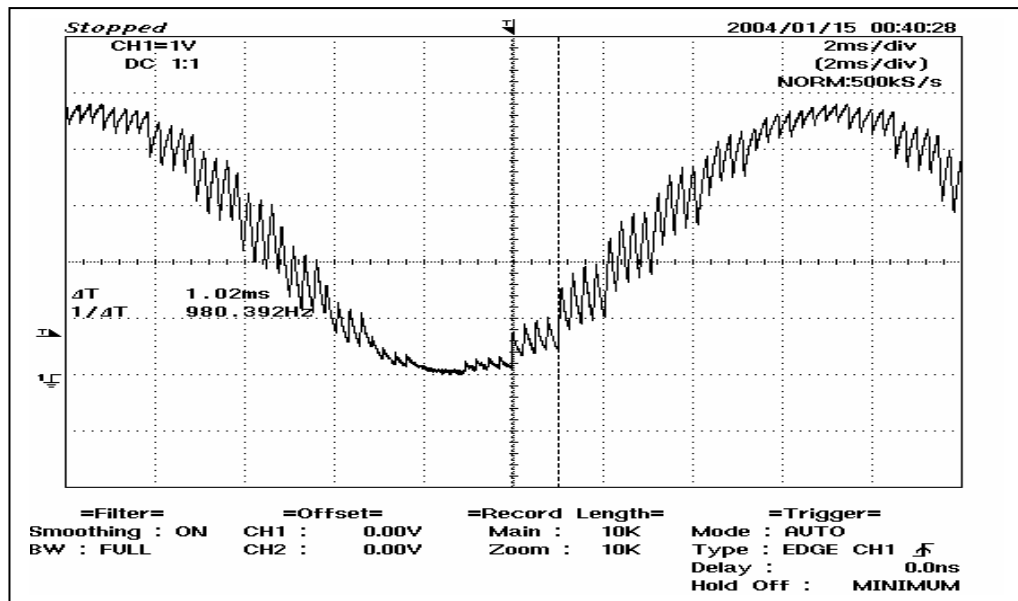
ทดลองปรับเปลี่ยนค่าความถี่ของสัญญาณที่ได้ออกมาเพื่อดูค่าความถี่ต่ำสุดและสูงสุดและเป็นการดูให้แน่ใจว่าการทำงานของโปรแกรมมีการเปลี่ยนแปลงแต่ละรอบมีค่าเท่าไร



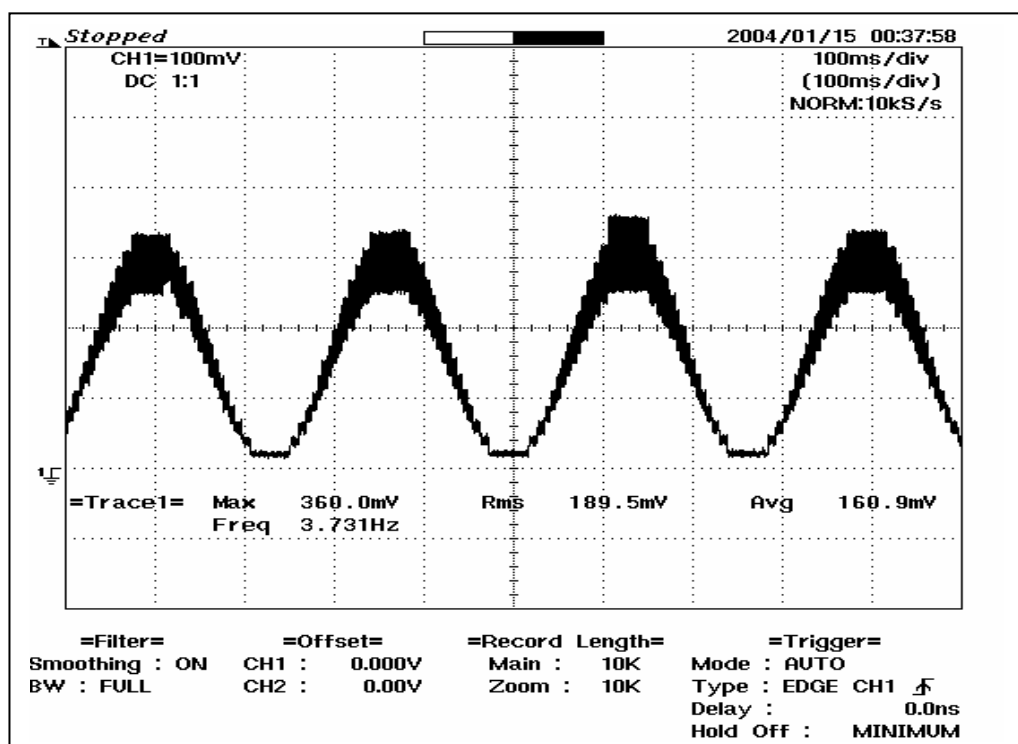
รูปที่ 4.3 แสดงการปรับค่าความถี่ของสัญญาณ Output ที่ความถี่ 3.759 Hz



รูปที่ 4.4 แสดงการปรับค่าความถี่ของสัญญาณ Output ที่ความถี่ 60.24 Hz



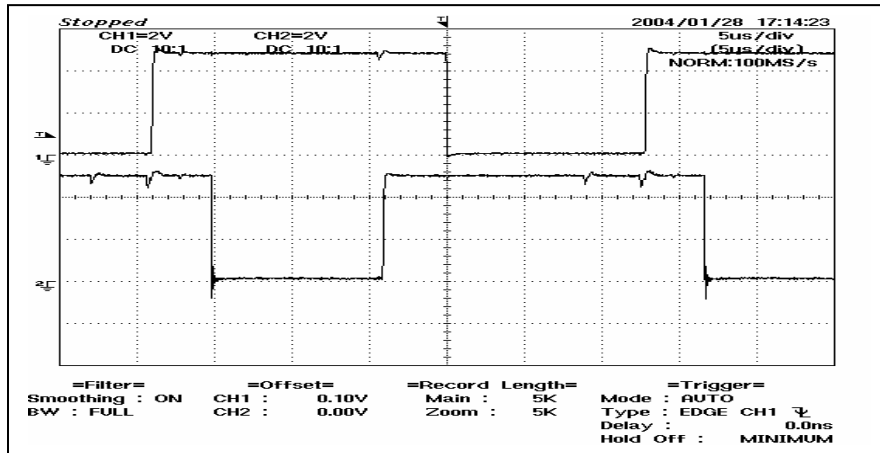
รูปที่ 4.5 แสดงสัญญาณที่ความถี่ต่ำสุดและสูงสุดพร้อมด้วยการเปลี่ยนแปลงการทำงาน



รูปที่ 4.6 การเปลี่ยนแปลงโดยให้ค่า V/f คงที่ ที่ความถี่ต่ำสุด

จากรูปเป็นการคูณสัญญาณโดยมีค่าคง V/f อยู่ที่ระดับแรงดันต่ำ ๆ จะมีผลน้อยเมื่อเทียบกับสัญญาณเดิมแต่พอที่ระดับแรงดันของสัญญาณมากขึ้นจะทำให้ได้สัญญาณดังรูป

4.2 ผลการทดลองของวงจร Dead Time



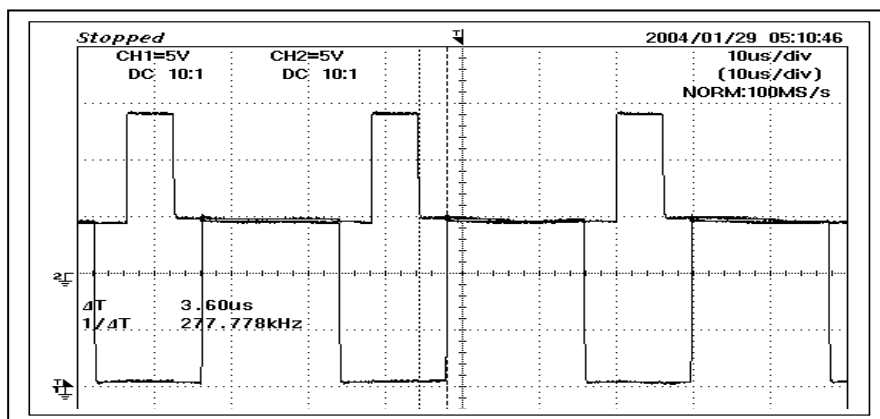
รูปที่ 4.7 แสดงสัญญาณOutput จาก Dead Time

การทำงานจะเริ่มจากตำแหน่ง A มี logic “0” แรงดัน a logic “1” Output ที่ได้เป็น “0” และเมื่อ A มี logic “1” จะค่อยลดลงจากผลของการ discharge ของ capacitor จนถึงระดับแรงดันที่รับรู้ว่าเป็น 1 จะทำให้ Output logic “0”

ขณะที่ A' มี logic “0” จะทำให้แรงดันของ a เป็น logic “0” ทำให้ Output ที่ได้เป็น logic “1” และในขณะที่ A' มี logic “1” จะทำให้ระดับของแรงดันที่ a เป็น logic “1” จะทำให้ Output ที่ได้ออกมาเป็น logic “0”

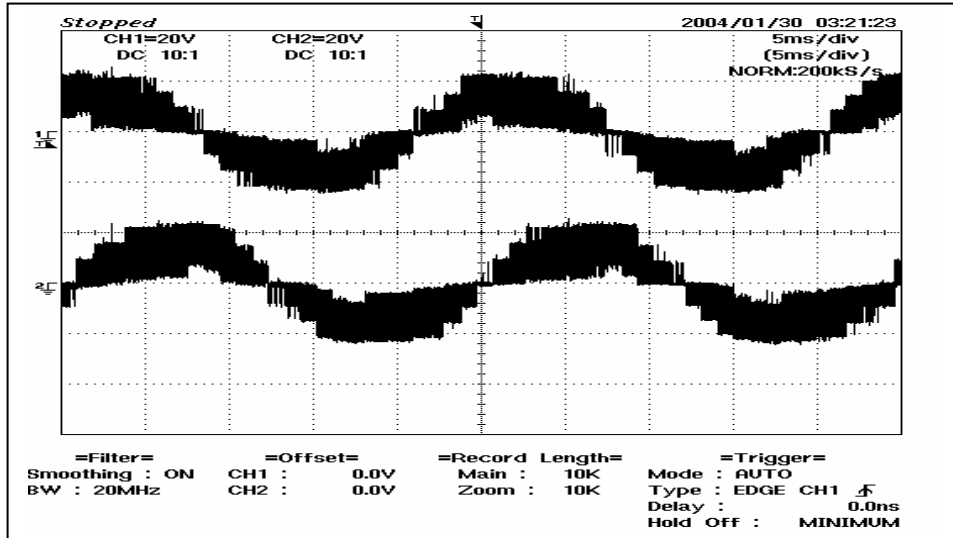
4.3 ผลการทดลองของวงจร Driver Circuit

จากรูปเป็นการทำงานของวงจร Driver Circuit แต่ยังไม่จ่ายไฟให้กับวงจรกำลังเพราะต้องตรวจสอบการทำงานของแต่ละวงจรไปเรื่อยๆ ต้องให้แน่ใจว่า Driver Circuit ทำงานถูกต้องจริง สัญญาณรูปร่างจะเป็นสัญญาณที่ออกจาก A ส่วนสัญญาณรูปบนจะเป็นสัญญาณที่ออกจาก A' ซึ่งทั้งสองสัญญาณจะมีช่วงการทำงานที่เป็นช่วง High ที่ไม่ทับซ้อนกัน

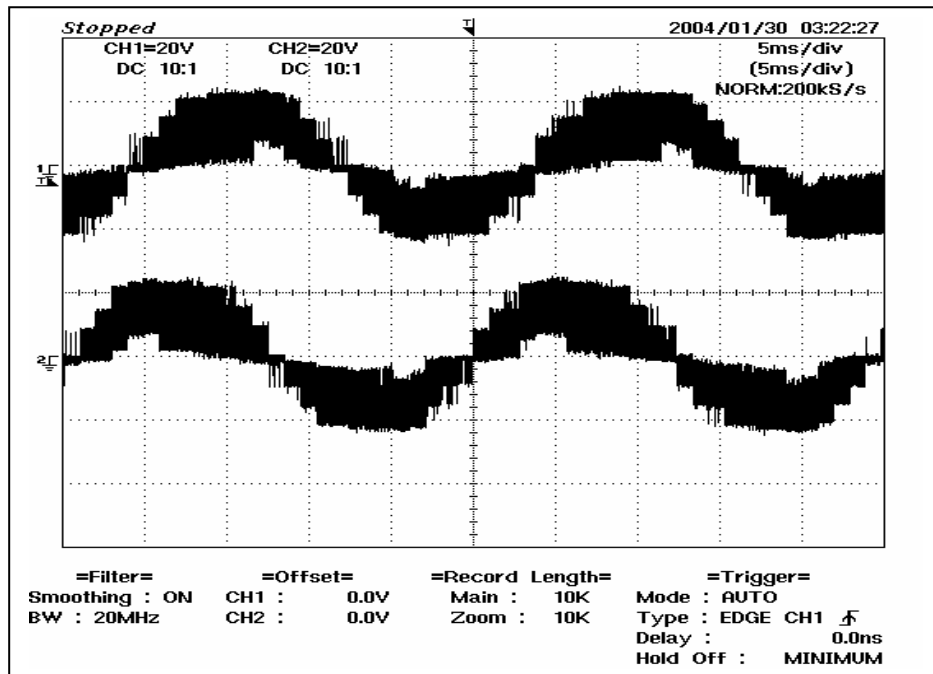


รูปที่ 4.8 แสดงสัญญาณ Output จาก Driver Circuit

4.4 ผลการทดลองของวงจร Main Circuit



รูปที่ 4.9 เปรียบเทียบสัญญาณระหว่าง Phase A กับ Phase B

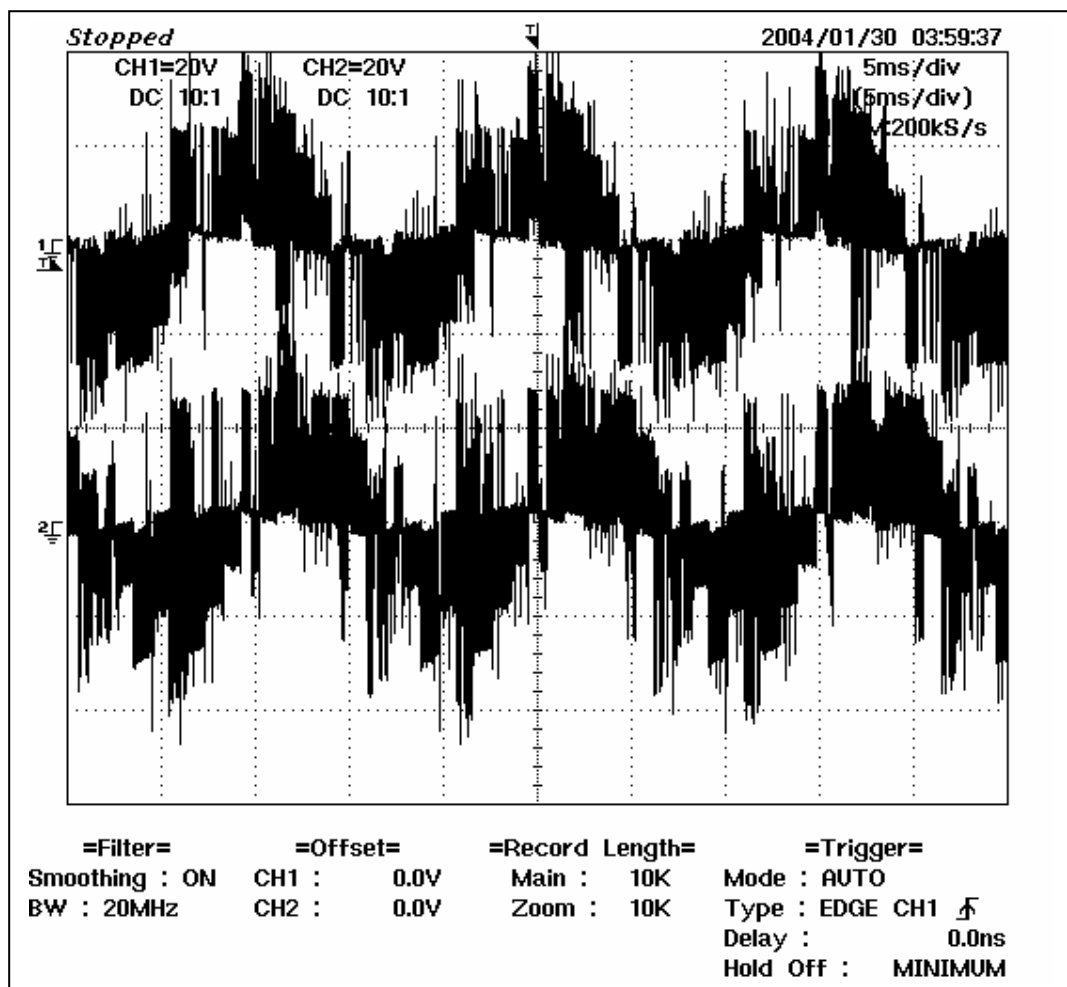


รูปที่ 4.10 เปรียบเทียบสัญญาณระหว่าง Phase A กับ Phase B

รูปข้างบนเป็นการแสดงการวัดสัญญาณขณะจ่ายไฟให้กับ Mosfet เพื่อทดลองดูว่าเมื่อจ่ายให้กับมอเตอร์แล้วจะเป็น Sine wave จริง ๆ และมีการ Shift Phase กันด้วย

4.5 การทดลองขับมอเตอร์แรงดันต่ำ

สัญญาณที่ออกมาจาก Main Circuit จะเป็นสัญญาณ Sine wave ซึ่งแต่เฟสจะมีเฟสไม่ตรงกัน และเมื่อนำไปขับมอเตอร์ก็จะมีลักษณะคล้ายกันแต่จะมี Harmonic ปะปนอยู่ การที่ปรับค่าความถี่ที่ไมโครคอนโทรลเลอร์ จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของความเร็วมอเตอร์ด้วย ดังแสดงในรูป 4.1



รูปที่ 4.11 แสดงสัญญาณ sine wave ขณะต่อมอเตอร์หมุน

บทที่ 5

สรุปวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการทำงาน

ในการทดลอง เมื่อเราประกอบวงจรทั้งหมดเข้าด้วยกันเสร็จแล้ว ซึ่งเราจะทดลองสัญญาณที่ละจุดว่า output เป็นอย่างไร ก่อนที่จะนำไปขับมอเตอร์ที่เราออกแบบเอาไว้ โดยเราจะเริ่มพิจารณาจากสัญญาณที่ออกจากขาของไมโครคอนโทรลเลอร์ และสัญญาณที่ออกจะเป็นรูป sine wave ที่สามารถคอนโทรลค่า V/f ที่อยู่ในระดับแรงดันต่ำๆ จากนั้นจะนำไปต่อเข้ากับ input ของ Dead time circuit เพื่อที่จะให้สัญญาณที่ออกมาแต่ละเฟสเกิดการสลับกัน ซึ่งจะมีเฟสห่างกันประมาณ $5 \mu\text{s}$ และนำสัญญาณ Dead time ที่ได้ไปป้อนให้กับ Driver circuit และเมื่อเราใช้ Scope จับที่สัญญาณ Output Driver circuit แต่ยังไม่จ่ายไฟให้กับระบบกำลัง เพื่อจะดูรูปร่างสัญญาณที่ออกจาก Channel A และรูปร่างของ Channel A' ซึ่งทั้งสองสัญญาณจะมีช่วงการทำงานเป็นช่วง High ที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน ก่อนจะจ่ายให้กับ Main circuit จากนั้นเราทำการวัดสัญญาณจาก output ของ Main circuit ทั้ง 3 channel ซึ่งต้อง shift phase กัน พอที่จะขับมอเตอร์ นั่นคือประมาณ 120 องศาไฟฟ้า เมื่อได้เช่นนั้นเราจึงนำมอเตอร์ต่อและทดสอบขับมอเตอร์

จากการทดลองที่ผ่านมา คือ จ่ายแรงดันฟ้ากระแสตรงให้กับมอเตอร์ไฟฟ้าที่มีการพันขดลวดใหม่ ปรากฏว่ามอเตอร์นั้น สามารถหมุนทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งจะเห็นว่าหากเราต้องการนำมอเตอร์ไฟฟ้าสามเฟสไปใช้งานเฉพาะอย่างก็ยังสามารถทำได้และโครงการนี้ยังสามารถพัฒนาต่อไปได้อีก เพียงแต่ต้องใช้ให้เหมาะกับงานนั้นๆ

5.2 ปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ปัญหา

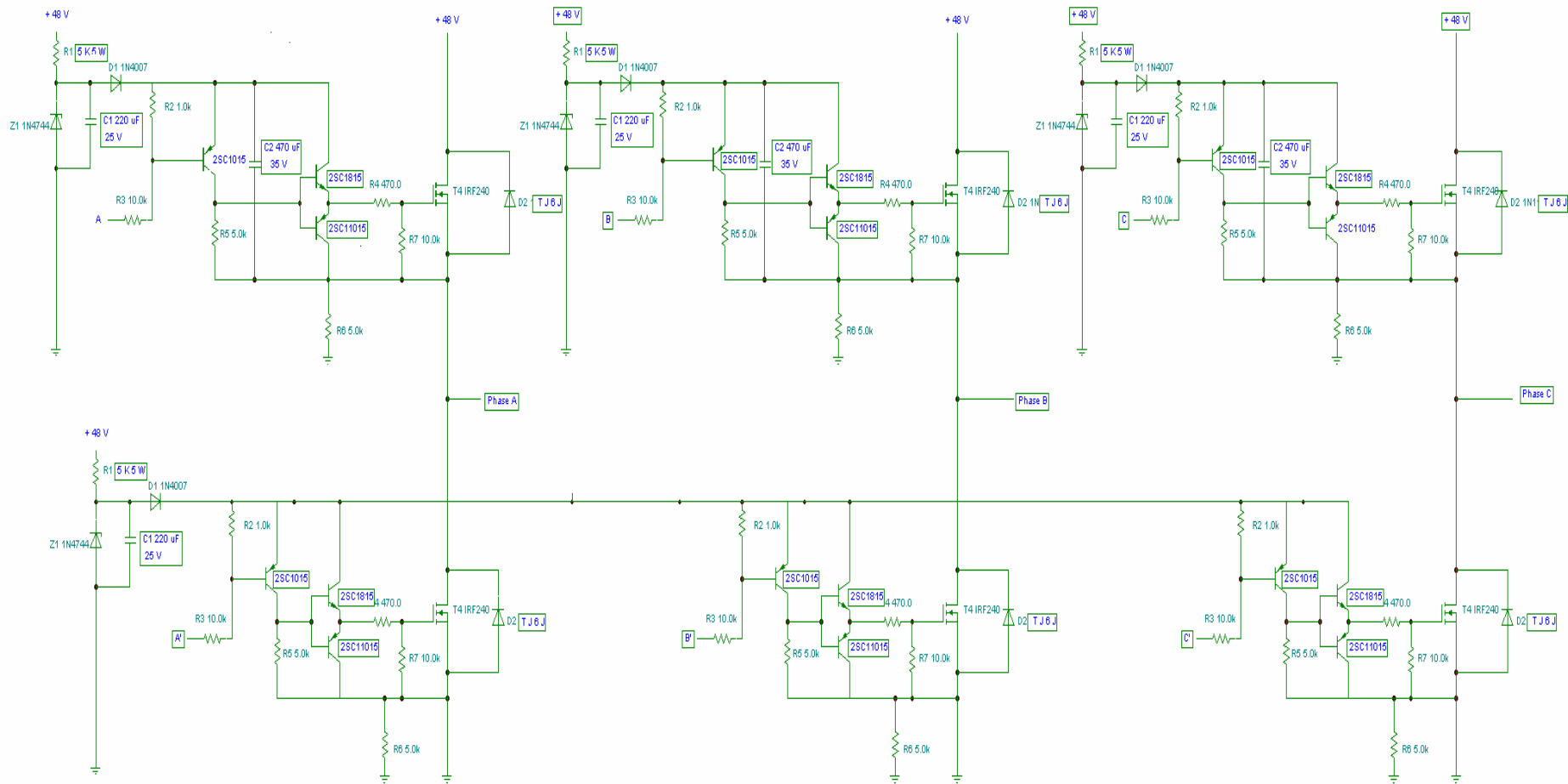
เมื่อเราทดสอบวงจรทั้งหมด การจ่ายไฟจาก Battery เพื่อทดสอบวงจร จะต้องเริ่มจ่ายไฟฟ้าจากแรงดันต่ำแล้วดูการทำงานของวงจรต่างๆก่อนเพราะถ้าหากเราจ่ายให้วงจรมากหรือนานเกินไปอาจจะทำให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์บางตัวที่ทนกระแสได้ เกิดการเสียหายซึ่งโดยมากจะเป็นอุปกรณ์พวก MOSFET และ Transistor เพราะถ้าเกิดว่ามีอุปกรณ์ตัวใดตัวหนึ่งในวงจรเสี้ยววงจรจะทำงานผิดพลาดทำให้เกิดการเพี้ยนและการหาว่าตรงจุดไหนเสียนั้นจะยุ่งยากพอสมควร

ในการทำงานนั้นจะต้องมีการลองผิดลองถูกพอสมควร เพราะเมื่อเราต่อวงจรใช้งานจริงวงจรอาจจะเกิดการเพี้ยนหรือทำงานผิดพลาดไม่ตรงตามที่เรากำลังต้องการ จึงจำเป็นต้องมีการตัดแปลงและประยุกต์วงจรเพื่อให้วงจรสามารถทำงานได้ในการทำงานเมื่อมีปัญหาควรปรึกษาผู้มีประสบการณ์ เพราะปัญหาในการทำงานส่วนมากจะด้านเทคนิคซึ่งนักศึกษาเองยังขาดอยู่ ดังนั้นคำปรึกษาจากท่านอาจารย์จะเป็นประโยชน์อย่างมากเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการทำโครงการอย่างยิ่ง

ภาคผนวก ก. โปรแกรมการควบคุมมอเตอร์

ภาคผนวก ข. คู่มือการใช้งานโปรแกรม AVRstudio4

ภาคผนวก ค. รายละเอียดอุปกรณ์ IC



รูปที่ 3.5 วงจร Drive สำหรับขับ Main Circuit

เอกสารอ้างอิง

1. โคทม อารียา ,อิเล็กทรอนิกส์ 2 ,2544 ,กรุงเทพมหานคร :ซีเอ็ดยูเคชั่น.
2. สมบูรณ์ มาลานนท์ และคณะ ,แหล่งจ่ายไฟแบบสวิตซิ่ง (Switching Power Supply), กรุงเทพมหานคร:ฟิกส์เซ็นเตอร์.
3. นภัทร วจนเทพินทร์,อิเล็กทรอนิกส์กำลัง 2 ภาคปฏิบัติ, 2544 ,กรุงเทพมหานคร : สกายบุ๊คส์.


```

; // Program Low - Voltage Drive Motor
#include "m32def.inc"
.def temp = r16
.def adcddata2 = r17
.def constant = r18
.def constant1 = r19
.def constant2 = r20
.def constant3 = r21
.def constant4 = r22
.def adcddata1 = r23
.def sin1 = r24
.def sin2 = r25
.def sin3 = r26
.equ phaseshift = 0x56
.def phaseconstant = r27

.org 0x0000
    rjmp RESET

.org 0x0016 ; t0 overflow
    rjmp update_pwm

.org 0x0100

sine:    ; 256 step sinewave table
        .DB
        0x80,0x83,0x86,0x89,0x8c,0x8f,0x92,0x95,0x98,0x9c,0x9f,
0xa2,0xa5,0xa8,0xab,0xae
        .DB
        0xb0,0xb3,0xb6,0xb9,0xbc,0xbf,0xc1,0xc4,0xc7,0xc9,0xcc,0
xce,0xd1,0xd3,0xd5,0xd8
        .DB
        0xda,0xdc,0xde,0xe0,0xe2,0xe4,0xe6,0xe8,0xea,0xec,0xed,0
xef,0xf0,0xf2,0xf3,0xf5

```

.DB

0xf6,0xf7,0xf8,0xf9,0xfa,0xfb,0xfc,0xfc,0xfd,0xfe,0xfe,0xff,
0xff,0xff,0xff,0xff

.DB

0xff,0xff,0xff,0xff,0xff,0xff,0xfe,0xfe,0xfd,0xfc,0xfc,0xfb,0
xfa,0xf9,0xf8,0xf7

.DB

0xf6,0xf5,0xf3,0xf2,0xf0,0xef,0xed,0xec,0xea,0xe8,0xe6,0xe
4,0xe2,0xe0,0xde,0xdc

.DB

0xda,0xd8,0xd5,0xd3,0xd1,0xce,0xcc,0xc9,0xc7,0xc4,0xc1,0
xbf,0xbc,0xb9,0xb6,0xb3

.DB

0xb0,0xae,0xab,0xa8,0xa5,0xa2,0x9f,0x9c,0x98,0x95,0x92,0
x8f,0x8c,0x89,0x86,0x83

.DB

0x80,0x7c,0x79,0x76,0x73,0x70,0x6d,0x6a,0x67,0x63,0x60,
0x5d,0x5a,0x57,0x54,0x51

.DB

0x4f,0x4c,0x49,0x46,0x43,0x40,0x3e,0x3b,0x38,0x36,0x33,
0x31,0x2e,0x2c,0x2a,0x27

.DB

0x25,0x23,0x21,0x1f,0x1d,0x1b,0x19,0x17,0x15,0x13,0x12,
0x10,0x0f,0x0d,0x0c,0x0a

.DB

0x09,0x08,0x07,0x06,0x05,0x04,0x03,0x03,0x02,0x01,0x01,
0x00,0x00,0x00,0x00,0x00

.DB

0x00,0x00,0x00,0x00,0x00,0x00,0x01,0x01,0x02,0x03,0x03,
0x04,0x05,0x06,0x07,0x08

.DB

0x09,0x0a,0x0c,0x0d,0x0f,0x10,0x12,0x13,0x15,0x17,0x19,
0x1b,0x1d,0x1f,0x21,0x23

```
.DB
    0x25,0x27,0x2a,0x2c,0x2e,0x31,0x33,0x36,0x38,0x3b,0x3e,
    0x40,0x43,0x46,0x49,0x4c
    .DB
    0x4f,0x51,0x54,0x57,0x5a,0x5d,0x60,0x63,0x67,0x6a,0x6d,
    0x70,0x73,0x76,0x79,0x7c
```

RESET:

```

    cli
    ldi    temp, HIGH(RAMEND)
    out   SPH, temp
    ldi    temp, LOW(RAMEND)
    out   SPL, temp    ; setup stack pointer

    ldi    temp,0xF0    ; out pwm
OC2,OC1A,OC1B
    out   DDRD,temp

    ;ADC
    ldi    temp, 0x60    ; AVCC, Channel 0
(0x60)
    out   ADMUX, temp
    ldi    temp, 0x87    ; 8 bit mode (0x87)
    out   ADCSR, temp

    ; set sinewave output as default

    ldi    r31,HIGH(sine*2) ; setup Z pointer high
    ldi    r30,LOW(sine*2)  ; setup Z pointer
low
```

```

ldi    temp,0xA1
(0xA1) out    TCCR1A,temp    ;Timer 1 Phase 2

ldi    temp,0x0A
(0x09) out    TCCR1B,temp    ;Timer 1 Phase 1

ldi    temp,0x6A
(0x69) out    TCCR2,temp    ;Timer 2 Phase 3

ldi    temp,0x04    ;set timer of program(04)
out    TCCR0,temp

ldi    temp,0xFE    ;Old 0xF0
out    TCNT0,temp

ldi    temp,0x01
out    TIMSK,temp

ldi    phaseconstant,phaseshift ; shift 120 degree

sei

mainLoop:
    nop
    rjmp mainLoop

update_pwm:

    cbi  ADMUX, MUX0    ; Channel 0

```

```

        sbi   ADCSR,ADSC           ; start conversion
_adc0_wait:
        sbic  ADCSR, ADSC         ; wait 'til complete
        rjmp _adc0_wait
        in    adcdata1, ADCH      ; load_adc

        sbi   ADMUX, MUX0        ; Channel 1
        sbi   ADCSR,ADSC         ; start conversion
_adc1_wait:
        sbic  ADCSR, ADSC         ; wait 'til complete
        rjmp _adc1_wait
        in    adcdata2, ADCH      ; load_adc

        lsr   adcdata2
        lsr   adcdata2
        lsr   adcdata2
        lsr   adcdata2           ;read adcdata 4 bit

        ldi   temp,0x01          ;adcdata is not 0
        add   adcdata2,temp
        add   r30, adcdata2      ; addr + freq
        push r30

        lpm
        mov   sin1,r0            ;load new sine1.

        adc   r30,phaseconstant
        lpm
        mov   sin2,r0            ;load new sine2.

        adc   r30,phaseconstant
        lpm
        mov   sin3,r0            ;load new sine3.

```

```

        ldi        constant1,0x0F
        mul        adcdata2,constant1    ;new_adcdata =
adcdata*15
        mov        constant3,r0          ;new_adcdata

        mul        adcdata1,constant3    ;current*15
        mov        constant4,r1

        mov        constant,constant4    ;Amp_cont

        mul        sin1,constant         ;phase1
        mov        sin1,r1

        mul        sin2,constant         ;phase2
        mov        sin2,r1

        mul        sin3,constant         ;phase3
        mov        sin3,r1

        out        OCR1AL,sin1           ;out PWM phase1
        out        OCR1BL,sin2           ;out PWM phase2
        out        OCR2,sin3             ;out PWM phase3

        ldi        temp,0xF0             ;reload to timer 0
        out        TCNT0,temp

        pop        r30

        reti

```